

HE 151/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi joukkoliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan joukkoliikennelakia muutettavaksi siten, että Tampereen seudulla linja-autoliikenteen ja kevyen raideliikenteen toimivaltaisena viranomaisena toimisi Tampereen kaupunki. Tampereen kaupungin toimivalta-alueeseen kuuluisivat sen oman alueen ohella Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien alueet. Muutoksen tarkoituksena on tukea seudullista kehittymistä ja luoda edellytyksiä joukkoliikenteen palvelutason parantamiselle.

Samalla ehdotetaan kansainväliseen linja-autoliikenteeseen liittyvien tehtävien siirtämistä liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Esitykseen sisältyy myös ehdotus Ahvenanmaan valtionviraston toimivallasta koskien kansainvälistä liikennettä. Lisäksi liikenteenharjoittajan ammattitaitoa koskevaan säännökseen ehdotetaan tarkistusluoteista muutosta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila.....	3
2 Ehdotetut muutokset	3
3 Esityksen vaikutukset.....	4
4 Asian valmistelu.....	5
5 Voimaantulo.....	6
LAKIEHDOTUS	7
joukkoliikennelain muuttamisesta	7
LIITE	10
RINNAKKAISTEKSTI.....	10
joukkoliikennelain muuttamisesta	10

PERUSTELUT

1 Nykytila

Joukkoliikennelain mukaan toimivaltaisia viranomaisia linja-autoliikenteessä ovat yhdeksän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä 26 kunnallista viranomaista. Kunnalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat toimivaltaisia myös kevyttä raideliikennettä koskevissa asioissa. Kunnallisista toimivaltaisista viranomaisista kolme on seudullisia: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Lahden kaupunki ja Hämeenlinnan kaupunki. Tampereen kaupunki on toimivaltainen viranomainen omalla alueellaan. Toimivaltaisia viranomaisia on pyritty kannustamaan siihen, että seudullisia kunnallisia viranomaisia muodostettaisiin lisää. Kunnallisesta itsehallinnosta johtuen muutokset toimivalta-alueissa edellyttävät kaupunkiseutujen omaa tahtotilaa.

Yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä henkilöliikennettä linja-autoilla annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 684/92 eli yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia koskevassa joukkoliikennelain 15 §:ssä ei ole huomioitu, että Ahvenanmaalla toimii Ahvenanmaan valtionvirasto elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen sijaan.

Euroopan unionin asettamana lähtökohtana ammattiin pääsyyn henkilö- ja tavaraliikenteessä on maanteiden kansallisen ja kansainvälisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä sekä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä näiden liikenteenharjoittajien sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen edistämiseksi annettu neuvoston direktiivi 96/26/EY, jäljempänä *ammattiinpääsydirektiivi*. Ammattiinpääsydirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan ammatillinen pätevyys osoitetaan

suorittamalla kunkin jäsenvaltion tähän tehtävään nimeämän viranomaisen tai laitoksen järjestämä kirjallinen koe.

Joukkoliikennelain 19 §:n 4 momentin mukaan hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja kirjallisen kokeen sekä saanut kokeen suorittamisesta Liikenteen turvallisuusviraston antaman todistuksen. Momentin sanamuoto on kirjoitettu lain voimaantulon jälkeen annettavia todistuksia ajatellen. Siirtymäsäännöksen puutteellisuudesta huolimatta tarkoituksena ei ole ollut, että vanhat todistukset eivät enää kelpaisi. Käytännössä on tullut esiin tilanteita, joissa hakija on esittänyt todistuksen ajalta ennen Liikenteen turvallisuusvirastoa. Nämä todistukset on hyväksytty sen takia, että hakija pystyisi tarvittaessa vetoamaan direktiivin säännökseen ja sen suoraan sovellettavuuteen. Edellä mainitun momentin lopussa säädetään, että yrittäjäkurssin suorittamista ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään kaksi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä, jos hän on suorittanut hyväksytysti kirjallisen kokeen.

2 Ehdotetut muutokset

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymään kuuluvat Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kunnat. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallitus päätti joulukuussa 2008 teettää Tampereen kaupunkiseutua koskevan joukkoliikenneselvityksen. Selvitystyössä päädyttiin esittämään Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteelle yhteistä toimivaltaista viranomaista niin, että Tampereen kaupunki toimisi joukkoliikenneasioissa vastuukuntana vuoden 2011 alusta alkaen. Tampereen kaupungin organisaatioon esitettiin perustettavaksi 14-

jäseninen joukkoliikennelautakunta, jossa Tampereen kaupungilla olisi seitsemän jäsentä ja puheenjohtajuus ja kullakin kehyskunnalla yksi jäsen. Tampereen kaupunkiseudun kunnat ovat hyväksyneet esityksen ja sitä koskevan yhteistoimintasopimuksen. Valmistelun aikataulu on suunniteltu niin, että seudullinen joukkoliikennelautakunta aloittaisi toimintansa vuoden 2011 alussa.

Joukkoliikennelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Tampereen kaupunki olisi seudullinen kunnallinen toimivaltainen viranomainen. Tampereen kaupungin toimivalta-alueeseen kuuluisi Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostama alue. Muutos esitetään toteutettavaksi muuttamalla joukkoliikennelain 12 §:ää, jossa säädetään reittiliikenneluvan myöntävistä viranomaisista. Joukkoliikennelain viittaussuhteista johtuen muutos vaikuttaa sisällöllisesti myös joukkoliikennelain 13 ja 14 §:ään. Tampereen kaupungin toimivalta ehdotetaan kirjoitettavaksi vastaavalla tavalla kuin Hämeenlinnan ja Lahden kaupunkien toimivalta on joukkoliikennelaissa kirjoitettu. Myös Hämeenlinnan ja Lahden kaupungit toimivat seudullisina kunnallisina toimivaltaisina viranomaisina vastuukuntamallilla ja niissä on seudullinen luottamusmieselin. Joukkoliikennelailla ei oteta kantaa siihen, miten kunta toimintansa sisäisesti järjestää.

Joukkoliikennelain 15, 17 ja 18 §:ssä liikenne- ja viestintäministeriölle säädetyt kansainvälistä liikennettä koskevat tehtävät ehdotetaan siirrettäviksi Liikenteen turvallisuusvirastolle. Siirrettäviksi ehdotetut tehtävät ovat normaaleja viranomaistehtäviä, jotka voidaan hoitaa virastossa. Kyseessä olevia tehtäviä ovat kansainvälisen satunnaisliikenteen jatkoyhteyspaikkoja koskevien ilmoitusten vastaanottaminen, todistuksen antaminen siitä, että kuljetuksen suorittaa voittoa tuottamaton yhdistys, Interbus-sopimuksessa tarkoitettujen kuljetuslupien myöntäminen satunnaisille kuljetuksille sekä luvan myöntäminen kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvaan säännölliseen liikenteeseen. Tehtävien sisältö ei muuttuisi aiemmin säädetyistä.

Joukkoliikennelain 15 §:n kaikkiin momentteihin ehdotetaan lisättäväksi Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomai-

nen. Ennen valtion aluehallinnon uudistusta toimivaltaisista viranomaisista olivat muun muassa lääninhallitukset, mikä päti myös Ahvenanmaan maakunnan osalta. Valtion aluehallinnon uudistuksen takia on tarpeen nimetä Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen erikseen.

Muissa toimivaltapykälissä Ahvenanmaan maakuntaa ei ole tarpeen ottaa samalla tavalla huomioon, koska sen viranomaisten vastaava toimivalta joko perustuu maakuntalakiin tai valtakunnan viranomainen hoitaa viranomaistehtävät myös Ahvenanmaan maakunnan osalta.

Joukkoliikennelain soveltamisen helpottamiseksi 19 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös ennen 1 päivää tammikuuta 2010 annetut ammattitaitoa osoittavat todistukset kirjallisen kokeen suorittamisesta hyväksytään. Lisäksi momenttia ehdotetaan selvennettäväksi poistamalla sen lopusta tarpeeton sivulause.

Joukkoliikennelaissa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän nimi on kirjoitettu eri asuun kuin kuntayhtymän virallinen nimi on. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän sijaan käytetty Helsingin seudun liikennekuntayhtymä ehdotetaan korjattavaksi. Tämä teknisen virheen korjaaminen aiheuttaa muutoksen 12 §:n 2 momenttiin, 13 §:n 2 momenttiin, 14 §:n 1 momenttiin, 61 §:ään sekä 62 §:n 5 momenttiin.

3 Esityksen vaikutukset

Joukkoliikennelain tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa runsasväkisillä kaupunkiseuduilla niin paljon, että joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa. Ihmisten liikkuminen kaupunkiseudulla tapahtuu kuntarajoista riippumatta, joten liikennepalvelut on tarpeen suunnitella ja toteuttaa seudullisena kokonaisuutena. Tampereen kaupungin muuttaminen seudulliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi edistää Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen suunnittelemista ja toteuttamista koko kaupunkiseudun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä osaltaan edistää joukkoliikennelain tavoitteen toteutumista. Lisäksi muutos tukee kunta- ja palvelurakennemuutuksesta annetun lain (169/2007) mukaisia tavoitteita kaupunkiseu-

tujen kehittämisessä. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta siirtyy jonkin verran tehtäviä Tampereen kaupungille. Tampereen kaupungin henkilöstötarpeen arvioidaan kasvavan toimivalta-alueen laajenemisen johdosta pitkällä tähtäimellä yhdellä tai kahdella henkilöllä. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta siirtyvien tehtävien lisäksi tehtäviä siirtyy Tampereen kaupungille jonkin verran Tampereen kaupungin ympäryskunnilta.

Joukkoliikennelain 15 §:n muutoksella saadaan kansainvälisen liikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskeva säännös kattamaan myös Ahvenanmaan maakunnan. Ne tehtävät, jotka säädetään Ahvenanmaan valtionviraston toimivaltaan, ovat vuoden 2009 loppuun asti kuuluneet Ahvenanmaan lääninhallitukselle. Täten muutos ei aiheuta Ahvenanmaan maakunnan resurssitarpeeseen muutoksia vuoden 2009 tilanteeseen verrattuna.

Joukkoliikennelain 19 §:n 4 momentin muuttaminen selkeyttää sen, että myös ennen valtion aluehallinnon uudistusta annetulla ammattiinpääsydirektiivin tarkoittamalla todistuksella voidaan osoittaa hakijan tai liikenteestä vastaavan henkilön ammattitaito. Muutos on omiaan lisäämään oikeusvarmuutta.

Liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenteen turvallisuusvirastolle siirtyvien tehtävien työllistävä vaikutus on vähäinen. Siirto kuitenkin selkeyttää työnjakoa ministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston välillä. Mikäli uusiin tehtäviin liittyvien todistusten ja ilmoitusten määrät pysyvät nykyisellä tasolla, Liikenteen turvallisuusviraston on mahdollista hoitaa siirrettäviksi ehdotetut tehtävät ilman henkilölisäyksiä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, toimivaltaisilta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Ahvenanmaan valtionvirastolta, Tampereen kaupungilta, Tampereen kaupunkiseudun kuntayh-

tymältä, Pirkanmaan liitolta, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä, Suomen Kuntaliitolta, Linja-autoliitolta sekä Suomen Paikallisliikenneliitolta. Lausuntoja saatiin yhteensä 16.

Valtiovarainministeriö, Pirkanmaan liitto sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Suomen Kuntaliitto puolsivat Tampereen kaupungin muuttamista seudulliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Muutoksen katsottiin edistävän joukkoliikennelain tarkoituksen toteutumista. Valtiovarainministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat painottaneet sitä, että muutos tukee myös kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain mukaisia tavoitteita kaupunkiseutujen kehittämisessä. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on ilmoittanut, että lakiesitys joukkoliikennelain muuttamisesta koskien seudullisen toimivaltaisen viranomaisen perustamista Tampereen kaupunkiseudulle on Tampereen kaupunkiseudun kuntien tahotilan mukainen. Ehdotettu voimaantuloaikataulu mahdollistaa toiminnan aloittamisen suunnitellussa aikataulussa.

Oikeusministeriö ja Ahvenanmaan valtionvirasto ovat pitäneet Ahvenanmaan valtionviraston toimivallan lisäämistä joukkoliikennelain 15 §:ään oikeana ja tarpeellisena.

Liikenteen turvallisuusvirasto on lausunnossaan ilmoittanut, että sen on mahdollista hoitaa sille siirtyvät kansainvälistä liikennettä koskevat tehtävät. Mikäli uusiin tehtäviin liittyvät todistusten ja ilmoitusten määrät kasvavat nykyisestä, Liikenteen turvallisuusvirasto tarvitsee tehtävien hoitoon lisäresursseja.

Linja-autoliitto on katsonut, että joukkoliikennelain 18 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriölle kuuluva kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvien säännöllisen liikenteen lupien myöntäminen tulisi siirtää Liikenteen turvallisuusviraston sijaan Liikennevirastolle. Tällöin kansallisen ja kansainvälisen säännöllisen liikenteen kokonaisvastuu saataisiin Liikennevirastolle, joka ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintaa. Ehdotusta ei ole huomioitu esityksessä, koska kansainvälistä liikennettä koskevan toimivallan keskittäminen yhdelle viranomaiselle on katsottu perustelluksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto on katsonut, että joukkoliikennelain 19 §:n 4 momenttiin ehdotettu kirjallisen kokeen todistuksia koskeva täsmennys on omiaan selkeyttämään joukkoliikennelain tulkintaa.

5 Voimaantulo

Tampereen kaupungin toimivalta-alueen laajeneminen on tarkoituksenmukaista ajoit-

taa vuoden vaihteeseen. Asiaa on kunnissa valmisteltu siten, että Tampereen joukkoliikennelautakunta voi aloittaa toimintansa vuoden 2011 alussa.

Tämän syyn vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

joukkoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikennelain (869/2009) 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15, 17 ja 18 §, 19 §:n 4 momentti, 61 § ja 62 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentti, 15, 17 ja 18 § sekä 19 §:n 4 momentti laissa 1694/2009, seuraavasti:

12 §

Reittiliikenneluvan myöntävät viranomaiset

Yksinomaan Hyvinkään, Imatran, Joensuu, Jyväskylän, Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Kotkan, Kouvolan, Kuopion, Lappeenrannan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rauman, Riihimäen, Rovaniemen, Salon, Savonlinnan, Seinäjoen, Turun tai Vaasan alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomainen. Yksinomaan Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

Yksinomaan Artjärven, Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölän, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Lahden kaupungin viranomainen. Yksinomaan Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Hämeenlinnan kaupungin viranomainen. Yksinomaan Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Tampereen kaupungin viranomainen.

kenteeseen luvan myöntää Tampereen kaupungin viranomainen.

13 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntävät viranomaiset

Yksinomaan 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen kuntien toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomainen. Yksinomaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

14 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja niiden yhteistyö sekä päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia ovat toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä 12 §:n 2 ja 3 momentissa

mainitut kunnalliset viranomaiset. Viranomaisten keskinäinen toimivallanjako on 12 ja 13 §:ssä säädetyn mukainen, kuitenkin niin, että toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen järjestämä liikennepalvelu voi vähäisessä määrin ulottua sen varsinaisen toimivalta-alueen ulkopuolelle. Rautatieliikennettä koskevista asioista toimivaltainen viranomainen on liikenne- ja viestintäministeriö ja omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Muuta raide liikennettä koskevista asioista toimivaltaisia viranomaisia ovat 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

15 §

Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut viranomaiset

Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenteen turvallisuusvirasto, toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Ahvenanmaan valtionvirasto, joilta liikenteenharjoittajat saavat asetuksen 11 artiklan 4 kohdan mukaisia asiakirjoja. Liikenteen turvallisuusvirasto ottaa myös vastaan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset ja antaa 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut todistukset. Mainitun asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastus- ja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tullit ja rajavartiolaitos.

Hakijan kotipaikan toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on toimivaltainen myöntämään 1 momentissa mainitun asetuksen 3 a artiklassa tarkoitettua yhteisön liikenneluvan samoin kuin peruuttamaan sen ja ottamaan sen pois 16 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti. Ahvenanmaalla yhteisön liikenneluvan myöntää, peruuttaa ja ottaa pois Ahvenanmaan valtionvirasto.

Edellä 1 momentissa mainitun asetuksen 6–9 artiklassa tarkoitettu säännöllisen liikenteen luvan myöntävä viranomainen on se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka alueella reitti on. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan

myöntää Ahvenanmaan valtionvirasto. Jos reitti on useamman kuin yhden viranomaisen toimivalta-alueella, luvan myöntää se viranomainen, jonka alueella on pisin osa reitistä.

17 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitettut viranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa Interbus-sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan ja myöntää sopimuksen 15 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvan. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tullit ja rajavartiolaitos.

18 §

Kahdenkeskisissä sopimuksissa tarkoitettu viranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää Suomen ja toisen valtion väliseen kahdenkeskiseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat.

19 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja kirjallisen kokeen sekä saanut kokeen suorittamisesta Liikenteen turvallisuusviraston antaman todistuksen tai Liikenteen turvallisuusvirastoa edeltäneen, vastaavan todistuksen antamiseen oikeutetun viraston tai laitoksen antaman todistuksen. Yrittäjäkurssin suorittamista ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään kaksi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä.

61 §

Toimivaltaisia viranomaisia koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat vuoden 2009 loppuun momentissa mainittujen lisäksi Espoon, Helsingin ja Vantaan kuntien viranomaiset. Edellä 12 §:n 2 momentissa, 13 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on vuoden 2009 loppuun Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän sijasta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta, joka myös tekee 62 §:ssä tarkoitettujen siirtymäajan liikennöintisopimukset Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien alueella harjoitettavasta linjaliikenteestä.

62 §

Liikennelupien ja sopimusten voimassaoloon liittyvät siirtymäsäännökset

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toimivalta-alueella kumpikin sopijapuoli voi irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2014 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä. Keravan ja Kirkkonummen alueella kumpikin sopijapuoli voi kuitenkin irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2013 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Laki**joukkoliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikennelain (869/2009) 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15, 17 ja 18 §, 19 §:n 4 momentti, 61 § ja 62 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentti, 15, 17 ja 18 § sekä 19 §:n 4 momentti laissa 1694/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 §

12 §

*Reittiliikenneluvan myöntävät viranomaiset**Reittiliikenneluvan myöntävät viranomaiset*

Yksinomaan Hyvinkään, Imatran, Joensuu, Jyväskylän, Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Kotkan, Kouvolan, Kuopion, Lappeenrannan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rauman, Riihimäen, Rovaniemen, Salon, Savonlinnan, Seinäjoen, *Tampereen*, Turun tai Vaasan alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomainen. Yksinomaan Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Helsingin seudun liikennekuntayhtymä.

Yksinomaan Artjärven, Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Lahden kaupungin viranomainen. Yksinomaan Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan

Yksinomaan Hyvinkään, Imatran, Joensuu, Jyväskylän, Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Kotkan, Kouvolan, Kuopion, Lappeenrannan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rauman, Riihimäen, Rovaniemen, Salon, Savonlinnan, Seinäjoen, Turun tai Vaasan alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomainen. Yksinomaan Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Helsingin seudun *liikenne-kuntayhtymä*.

Yksinomaan Artjärven, Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Lahden kaupungin viranomainen. Yksinomaan Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan

myöntää Hämeenlinnan kaupungin viranomaisen.

myöntää Hämeenlinnan kaupungin viranomaisen. *Yksinomaan Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reittiliikenteeseen luvan myöntää Tampereen kaupungin viranomaisen.*

13 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntävät viranomaiset

Yksinomaan 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen kuntien toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomaisen. Yksinomaan Helsingin seudun liikennekuntayhtymän toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää seudun liikennekuntayhtymä.

13 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntävät viranomaiset

Yksinomaan 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen kuntien toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää kyseisen kunnan viranomaisen. Yksinomaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toimivalta-alueella harjoitettavaan kutsujoukkoliikenteeseen luvan myöntää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

14 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja niiden yhteistyö sekä päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia ovat Suomessa toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset. Viranomaisten keskinäinen toimivallanjako on 12 ja 13 §:ssä säädetyn mukainen, kuitenkin niin, että toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen järjestämä liikennepalvelu voi vähäisessä määrin ulottua sen varsinaisen toimivalta-alueen ulkopuolelle. Rautatieliikennettä koskevissa asioissa toimivaltainen on liikenne- ja viestintäministeriö ja omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikennekuntayhtymä. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia ovat 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

14 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja niiden yhteistyö sekä päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia ovat toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset. Viranomaisten keskinäinen toimivallanjako on 12 ja 13 §:ssä säädetyn mukainen, kuitenkin niin, että toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen järjestämä liikennepalvelu voi vähäisessä määrin ulottua sen varsinaisen toimivalta-alueen ulkopuolelle. Rautatieliikennettä koskevissa asioissa toimivaltainen viranomaisen on liikenne- ja viestintäministeriö ja omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat 12 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

15 §

*Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevas-
sa asetuksessa tarkoitetut viranomaiset*

Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia Suomessa ovat liikenne- ja viestintäministeriö, joka myös ottaa vastaan 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset ja antaa 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut todistukset, sekä Liikenteen turvallisuusvirasto ja toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, joilta liikenteenharjoittajat saavat 11 artiklan 4 kohdan mukaisia asiakirjoja. Mainitun asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastus- ja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos.

Hakijan kotipaikan toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on toimivaltainen myöntämään edellä 1 momentissa mainitun asetuksen 3 a artiklassa tarkoitetun yhteisön liikenneluvan samoin kuin peruuttamaan sen ja ottamaan sen pois 16 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti.

Edellä 1 momentissa mainitun asetuksen 6–9 artiklassa tarkoitettu säännöllisen liikenteen luvan myöntävä viranomainen on toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka alueella reitti on. Jos reitti on useamman kuin yhden toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivalta-alueella, luvan myöntää keskus, jonka alueella on pisin osa reitistä.

17 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitetut viranomaiset

Interbus-sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan antaa Suomessa Liikenteen turvallisuusvirasto. Sopimuksen

15 §

*Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevas-
sa asetuksessa tarkoitetut viranomaiset*

Yhteisön kansainvälistä liikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenteen turvallisuusvirasto, toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Ahvenanmaan valtionvirasto, joilta liikenteenharjoittajat saavat asetuksen 11 artiklan 4 kohdan mukaisia asiakirjoja. Liikenteen turvallisuusvirasto ottaa myös vastaan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset ja antaa 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut todistukset. Mainitun asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastus- ja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos.

Hakijan kotipaikan toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on toimivaltainen myöntämään 1 momentissa mainitun asetuksen 3 a artiklassa tarkoitetun yhteisön liikenneluvan samoin kuin peruuttamaan sen ja ottamaan sen pois 16 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti. Ahvenanmaalla yhteisön liikenneluvan myöntää, peruuttaa ja ottaa pois Ahvenanmaan valtionvirasto.

Edellä 1 momentissa mainitun asetuksen 6–9 artiklassa tarkoitettu säännöllisen liikenteen luvan myöntävä viranomainen on se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka alueella reitti on. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan valtionvirasto. Jos reitti on useamman kuin yhden viranomaisen toimivalta-alueella, luvan myöntää se viranomainen, jonka alueella on pisin osa reitistä.

17 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitetut viranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa Interbus-sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettua kuljetusluvasta vapautetun satunnaisen liikenteen valvonta-asiakirjan ja myöntää sopi-

15 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen kuljetusluvan myöntävä viranomaisena Suomessa on liikenne- ja viestintäministeriö. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos.

muksen 15 artiklassa tarkoitetun kuljetusluvan. Sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos.

18 §

18 §

*Kahdenkeskisissä sopimuksissa tarkoitettujen viranomaisien**Kahdenkeskisissä sopimuksissa tarkoitettu viranomaisena*

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää Suomen ja toisen valtion väliseen kahdenkeskiseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvat satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla. Liikenne- ja viestintäministeriö myöntää muut kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää Suomen ja toisen valtion väliseen kahdenkeskiseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvat satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat.

19 §

19 §

*Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset**Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset*

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja kirjallisen kokeen sekä saanut kokeen suorittamisesta Liikenteen turvallisuusviraston antaman todistuksen. Yrittäjäkurssin suorittamista ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään kaksi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä, jos hän on suorittanut hyväksytysti kirjallisen kokeen.

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja kirjallisen kokeen sekä saanut kokeen suorittamisesta Liikenteen turvallisuusviraston antaman todistuksen tai Liikenteen turvallisuusvirastoa edeltäneen, vastaavan todistuksen antamiseen oikeutetun viraston tai laitoksen antaman todistuksen. Yrittäjäkurssin suorittamista ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään kaksi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä.

61 §

61 §

*Toimivaltaisia viranomaisia koskevat siirtymäsäännökset**Toimivaltaisia viranomaisia koskevat siirtymäsäännökset*

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat vuoden 2009 loppuun momentissa mainittujen lisäksi Espoon, Helsingin ja Vantaan kuntien viranomaiset. Edellä 12 §:n 2 momentissa, 13 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimivaltainen viranomaisena on vuoden

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat vuoden 2009 loppuun momentissa mainittujen lisäksi Espoon, Helsingin ja Vantaan kuntien viranomaiset. Edellä 12 §:n 2 momentissa, 13 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimivaltainen viranomaisena on vuoden

2009 loppuun Helsingin seudun liikennekuntayhtymän sijasta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta, joka myös tekee 62 §:ssä tarkoitettut siirtymäajan liikennöintisopimukset Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien alueella harjoitettavasta linjaliikenteestä.

62 §

Liikennelupien ja sopimusten voimassaoloon liittyvät siirtymäsäännökset

Helsingin seudun liikennekuntayhtymän toimivalta-alueella kumpikin sopijapuoli voi irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2014 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä. Keravan ja Kirkkonummen alueella kumpikin sopijapuoli voi kuitenkin irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2013 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä.

2009 loppuun Helsingin seudun *liikenne-kuntayhtymän* sijasta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta, joka myös tekee 62 §:ssä tarkoitettut siirtymäajan liikennöintisopimukset Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien alueella harjoitettavasta linjaliikenteestä.

62 §

Liikennelupien ja sopimusten voimassaoloon liittyvät siirtymäsäännökset

Helsingin seudun *liikenne -kuntayhtymän* toimivalta-alueella kumpikin sopijapuoli voi irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2014 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä. Keravan ja Kirkkonummen alueella kumpikin sopijapuoli voi kuitenkin irtisanoa siirtymäajan liikennöintisopimuksen päättymään 30 päivänä kesäkuuta 2013 tai myöhemmin noudattaen 18 kuukauden irtisanomisaikaa, jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 14 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja järjestää liikenteen tarjouskilpailumenettelyssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .